

Dienst Justitiële Inrichtingen

Hoofdkantoor - Sectordirectie Gevangeniswezen

Postadres: Postbus 30132, 2500 GC Den Haag

Aan de algemeen directeuren van de penitentiaire
inrichtingen

Bezoekadres:

Terminal Zuid

Schedeldoekshaven 101

2511 EM Den Haag

Telefoon (070) 3 70 27 00

Fax (070) 3 70 28 23

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Onderwerp

Afdeling Uitvoeringsbeleid

Mw. A.M.E. de Jong

070 370 4904

19 mei 2008

5545815/08/DJI

Maatregelen gedetineerde ouders en hun kinderen

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden. Wilt u slechts
één zaak in uw brief
behandelen.

Geachte heren,

Hierbij wil ik u nader informeren over de invoering van een aantal nieuwe maatregelen ten behoeve van gedetineerde ouders en hun kinderen.

De staatssecretaris van Justitie heeft (een deel van) deze maatregelen reeds aangekondigd tijdens een werkbezoek aan de penitentiaire inrichting voor vrouwen Ter Peel op 8 mei 2008.

Doel van de maatregelen is om gedetineerde ouders meer mogelijkheden te bieden om de relatie met hun minderjarige kinderen tijdens de detentie te onderhouden. Op die manier moet de schade voor kinderen van gedetineerde ouders zoveel mogelijk worden beperkt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van gedetineerde ouders een aanzienlijk hoger risico lopen om zelf in aanraking te komen met justitie dan kinderen van andere ouders.

De maatregelen volgen onder meer op het rapport "Moeders in detentie en de omgang met hun kinderen" dat het Verwey-Jonker Instituut in opdracht van Humanitas in 2007 heeft gepubliceerd. De maatregelen zijn echter grotendeels ook van toepassing op gedetineerde vaders.

1) Ouder kind bezoek

Per 1 september 2008 wordt volgens onderstaand kader het ouder kind bezoek ingevoerd binnen het Gevangeniswezen.

Locaties	Alle huizen van bewaring en gevangnissen voor mannen en vrouwen, met uitzondering van BBI en ZBBI.
Aantal	Minimaal vier keer per jaar.
Periode	Verdeeld over het jaar. Bijvoorbeeld ter gelegenheid van feestdagen (Sinterklaas, Kerst, Suikerfeest, moeder/vaderdag) en in de zomervakantie.
Duur	Minimaal één uur per bezoek.
Tijdstip	Buiten het reguliere bezoekuur: op woensdagmiddag of in het weekend.
Leeftijd kinderen	Kinderen tot en met 16 jaar. Het is ter beoordeling aan de directeur of begeleiders van de kinderen aanwezig mogen zijn bij het bezoek.
Aantal kinderen	Het aantal kinderen per ouder kind bezoek is in beginsel niet gelimiteerd. Het is ter beoordeling aan de directeur of een maximum wordt vastgesteld.
Legitimatie	Conform artikel 38, lid 5, Pbw geldt ook voor bezoekende kinderen een legitimatieplicht. Indien een kind zich niet kan legitimeren, kan de identiteit op andere wijze worden gecontroleerd.
Deelname gedetineerden	Uitgangspunt is dat elke gedetineerde vader of moeder in aanmerking komt voor ouder kind bezoek, ook gedetineerden in bijzondere regimes. Het wordt echter <i>geen</i> rechtactiviteit. Ook gedetineerden die geen ouder zijn maar voor detentie wel <i>primair opvoeder</i> waren, komen in aanmerking voor ouder kind bezoek. Bij twijfel, dient de gedetineerde zelf aan te tonen dat hij/zij primair opvoeder was.
Contra-indicaties	Gedetineerden van wie het gedrag een veilig en ongestoord verloop van het bezoek in gevaar kunnen brengen, worden uitgesloten van het ouder kind bezoek. De beslissing tot uitsluiten van het ouder kind bezoek wordt genomen door de directeur en dient te worden onderbouwd. Net als bij het reguliere bezoekuur kan de directeur de toelating van een kind echter weigeren indien dit noodzakelijk is met het oog op de volgende belangen:

	a) handhaving orde en veiligheid in de inrichting b) voorkoming of opsporing van strafbare feiten c) bescherming van slachtoffers
Eigen bijdrage	Aan de gedetineerde wordt geen eigen bijdrage gevraagd voor deelname aan het ouder kind bezoek.
Organisatie	De directeur van de inrichting wijst binnen zijn locatie een functionaris aan verantwoordelijk is voor het organiseren van het ouder kind bezoek.
Inzet externe organisaties	De inrichting kan voor het ouder kind bezoek gebruik maken van externe (vrijwilligers)organisaties, zoals Exodus en Humanitas. Deze organisaties kunnen worden ingezet voor bijvoorbeeld het vervoer van de kinderen van en naar de inrichting of voor het aanleveren van bepaalde voorzieningen (bijvoorbeeld speelgoed) aan de inrichtingen ter ondersteuning van het ouder kind bezoek.
Kosten	De uitvoering van het ouder kind bezoek geschiedt in beginsel binnen de bestaande productprijs.

Er wordt gezien of het ouder kind bezoek wordt opgenomen in het Model huisregels. Tevens wordt onderzocht of het wenselijk is om voor de vrouweninrichtingen het ouder kind bezoek op te nemen in de productbeschrijvingen.

2) Kindvriendelijke veiligheidsmaatregelen

Het bezoek van een kind aan een penitentiaire inrichting dient geen traumatische ervaring te zijn. Bij de controle van bezoekende kinderen (zowel bij regulier bezoek als bij ouder kind bezoek) gelden in beginsel de reguliere veiligheidsmaatregelen. De uitvoering daarvan dient echter op een kindvriendelijke, speelse manier te gebeuren. Een kindvriendelijke bejegening moet voorop staan.

Ik verzoek u de uitvoering van veiligheidsmaatregelen per 1 september 2008 op een kindvriendelijke manier in te richten. Een mogelijkheid is om niet het kind, maar de gedetineerde ouder aansluitend aan het bezoek altijd extra te controleren. Ook kan de inrichting bijvoorbeeld een kinderzitje of kinderwagen ter beschikking hebben, zodat de spullen van de bezoekers niet gecontroleerd hoeven te worden op verboden middelen.

Tevens zal de afdeling Corporate Communicatie bezien of er, naast de bestaande middelen, nog extra voorlichtingsmateriaal nodig is om kinderen voor te bereiden op hun (eerste) bezoek aan een gevangenis.

3) **Kindvriendelijke bezoekersruimten**

Veel bezoekersruimten zijn niet of slechts zeer beperkt ingesteld op bezoek door kinderen: de ruimten zijn kaal, hebben weinig sfeer en er zijn weinig speelmogelijkheden voor kinderen. De bezoekersruimtes dienen voldoende op kinderen te worden ingericht. Dit kan eenvoudig worden bereikt door de aankleding van de ruimtes af te stemmen op kinderen, bijvoorbeeld door spelletjes en speelgoed neer te leggen en daarnaast meer kleuren te gebruiken.

Ik verzoek u de bezoekersruimten in de loop van 2008 meer kindvriendelijk vorm te geven en in te richten.

4) **Aanspreekpunt**

Er dient binnen elke penitentiaire inrichting een functionaris te worden aangewezen als aanspreekpunt voor vragen over de omgang met kinderen. Deze functionaris kan gedetineerde ouders informeren over de specifieke contactmogelijkheden met hun kinderen en kan verwijzen naar het aanbod van bijvoorbeeld Jeugdzorg, de Centra voor Jeugd en Gezin of vrijwilligersorganisaties als Humanitas.

Ik verzoek u per 1 september 2008 in uw locaties een medewerker aan te wijzen die zal fungeren als vraagbaak voor gedetineerden met vragen over de omgang met kinderen.

5) **Screening op zorgtaak**

Gedetineerden worden voortaan bij binnenkomst in de penitentiaire inrichting standaard gescreend op hun zorgtaak voor minderjarige kinderen. Hiervoor is het screeningsformulier van de MMD'er aangepast. Op het formulier wordt aangegeven of een gedetineerde een financiële en/of zorgverantwoordelijkheid heeft voor minderjarige kinderen, om hoeveel kinderen het gaat en welke acties ondernomen dienen te worden ten aanzien van de opvang en zorg voor deze kinderen. De MMD'er kan zonodig de gemeente of andere instanties hiervoor inschakelen.

Ik verzoek u erop toe te zien dat bij de screening door de MMD'er de zorgtaak voor minderjarige kinderen voldoende aandacht krijgt.

Ter ondersteuning van deze taak ontwikkelt het Opleidingsinstituut in opdracht van het project Sluitende Aanpak Nazorg een extra opleidingsmodule voor de MMD'er gericht op specifieke aandachtspunten voor *vrouwelijke* gedetineerden, zoals de moeder-kind-relatie en de afwijkende sociale kaart.

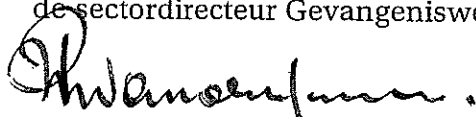
6) Training gedetineerde moeders

Tot slot kan ik medelen dat de training Ik Jij Wij van Humanitas, die is ontwikkeld binnen het project Toekomst in Balans en is bedoeld voor gedetineerde moeders, onlangs is voorgedragen bij de Erkenningscommissie Gedragsinterventies. De Erkenningscommissie zal de training beoordelen tijdens haar zitting in juni.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en ik verzoek u de uitvoering van bovengenoemde maatregelen voortvarend op te pakken.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Justitie,
namens deze,
de sectordirecteur Gevangeniswezen,

P.J.M. van der Sande